

EL MITJÀ TIPOGRÀFIC

TESI DOCTORAL

DOCTORAND

ORIOL MORET VIÑALS

DIRECTOR DE TESI

DR. ENRIC TORMO BALLESTER

PROGRAMA DE DOCTORAT

LES REVOLUCIONS TIPOGRÀFIQUES

DEPARTAMENT DE DISSENY I IMATGE

UNIVERSITAT DE BARCELONA

FEBRER 2006

2. POSA

A la presentació d'aquest apèndix s'advertia que, com a complement pràctic, es proposava un estudi de les obres impreses per Pere Posa, centrat en l'aspecte mètric i tipomètric dels impresos. Ja s'han repassat els precedents d'aquest estudi i, així, ara només cal plantejar-lo en termes concrets.

JUSTIFICACIÓ I PLANTEJAMENT

Hi ha dues raons fonamentals per elegir els llibres impresos de Posa als efectes de l'anàlisi mètrica que es proposa aquí.

La primera recau en el personatge. Posa es considera el primer impressor barceloní de rellevància. De tota manera, aquí no es tracta pròpiament la seva figura: cau fora d'aquest estudi valorar-ne la seva condició ("el Gutenberg barceloní") i els seus mèrits. Més aviat, s'elegeix Posa per la seva condició d'impressor autòcton en els primers temps de la impremta.

Per a dades biogràfiques de Posa, v. Rubió (1955), o Tormo Freixas (1999). Qualsevol mena de valoració que es fes aquí sobre el personatge, derivaria, en tot cas, de la qüestió mètrica i, per tant, es veuria filtrada per ella, i subordinada a ella.

La segona prové de documentació auxiliar. L'inventari de Posa, referit al primer capítol de la tercera part de l'estudi, ofereix dades que inviten a la seva identificació i comprovació: en ell hi figuraven les denominacions de *letra groça*, *letra mitjana*, *letra de glosar*, i *letra manuda*. Si aleshores es consideraven aquestes denominacions com indicacions genèriques que es podien assimilar a "franges" mètriques, ara hauria de ser possible determinar-ne el seu valor en termes específics.

Aquesta segona raó és, al capdavant, la que motiva l'anàlisi que segueix. Amb això es vol assenyalar que la identificació mètrica de les *letres* és el fil argumental de l'anàlisi, però que, tanmateix, l'anàlisi no es redueix a la sola identificació de les *letres*. L'estudi que es planteja aquí és múltiple: pretén aplicar les diverses nocions de *mesura* que s'han abordat en pàgines anteriors, i que s'han intentat recollir en la base de dades de l'Apèndix I. L'estudi és, per tant, més ambiciós. I, per aquesta causa, no es pot considerar complet en el seu conjunt. La identificació de les *letres* és, amb les dades presents, la part que es pot considerar conclosa — la resta, cal prendre-la com apunts de línies a desenvolupar amb major profunditat.

L'INVENTARI DE POSA

A continuació es reproduïx el document de Posa, tal com figura en Rubió (1955: 455 - 457), amb les seves notes.

[Doc. 251]

7 diciembre 1507.

Francesc Salelles, albacea del impresor Pere Posa, hace entrega bajo inventario a Jaume Posa, padre y administrador del sobrino y legatario de aquél de igual nombre, de los bienes que tenía en depósito de la herencia.

Die martis, vii. mensis decembris, anno a Nativitate Domini mdvii.

Noverint universi quod anno a Nativitate Domini millesimo quingentesimo septimo, die vero martis intitulata septima mensis decembris, presente et vocato me Bartholomeo Torrent, regia auctoritate notario publico Barchinone infrascripto, et presentibus eciam Michaelae Ciuró stamperio, et Dionisio Pérez scriptore, habitatoribus Barchinone pro testibus ad hec vocatis specialiter et assumptis, Iacobus Posa parrochie sancti Iohannis de Avinyonet, pater et legitimus administrator bonorum Petri Posa stamperii, legatari discreti Petri Posa quondam, presbiteri, Barcinonensis diocesis, patruï sui sive oncle, desiderans ut dixit recuperare bona dicti filii sui apud honorabilem Franciscum Salelles existencia, qui quidem Franciscus Salelles paratus est ipsa sibi tradere, et de facto attento quod die proxime lapsa fuit firmata diffinició per et inter ipsum ex una, et dictum Franciscum Salelles, partibus ex altera, tradidit bona sequencia, cum presenti beneficii inventario idem Iacobus Posa acceptando prout sequuntur:

1. Primo trobí tres premses de fer stampa, ab sos arreus de fusta e altres.
2. Item vuyt caxons de fusta ab diverses casses, fornit de letres de stampa, ço és, letra groça, e letra mitjana, e letra de glosar, e letra manuda.
3. Item una caxeta de fust, en què és tot lo letrer de la stampa, axí metrices com buidadors.
4. Item una caxota de fust, ahon ha ymages de fust.
5. Item una caxeta o caxó de fust, en què ha tres caxons, ab planxes de coure. Es com a caxó de argenter, qui's pot tancar ab clau.
6. Item, un petit cofre ferrat o mijençer, en què ha letra groça de plom.
7. Item un caxó o faristol de fust, dins lo qual ha fresqueries de scriptures de stampa, e pot-se tancar.
8. Item una gerra plena de vernís.
9. Item dos caxonets de fusta, plens de planxes de fusta.
10. Item sis planxes de fusta groçes.
11. Item un caxonet petit encordat, ple de ferro vell o ferrella, apte per stampa o letra menuda.
12. Item un cànter e una gerreta de terra.
13. Item havia en dita botiga, cent cinquanta pesses de llibres de stampa descornats, apellats Arbres de Sciència, o circa.
14. Item circa doscents cinquanta pesses de llibres de stampa descornats, apellats Ars Magna.
15. Item una summa de llibres apellats Apostrophe.
16. Item una summa de Becerols, circa doscentes.

17. Item de Set Samps, circa quatre cents.
18. Item Francelms, circa cent pessés.
19. Item de libre de tres, circa dos centes.
20. Item Corauatxos, circa dos centes.
21. Item Doctrinals, circa dos cents.
22. Item Apístoles de Nigro, dues.
23. Item Lògica breu, sinquanta.
24. Item Lògica asmèrica, dos centes.
25. Item Ars breu, dotze.
26. Item Testament d'En Serradell, cent.
27. Item unes Decretals de stampa, de la forma major.
28. Item un Cisè y unes Clamentines, de la forma menor, en un volum.
29. Item lo Plini, de la Istòria Natural, de stampa.
30. Item la Tercera Part de Sant Thomàs, de stampa.
31. Item una summa de libretxols de pochà vàlua, de diverses maneres.
32. Item libres appellats Vide de Nostra Dona, circa sinquanta.
33. Item Quasits del Alberth Gran, circa vintisinc.
34. Item una caxa gran.

AHPB. Caja 1.

** Esta escritura de inventario fué publicada por Carreres Valls, págs. 126–127. Pero no entendió ni transcribió bien su preámbulo y le atribuyó una fecha equivocada. El testamento de Pere Posa (doc. 238) preveía el caso de que su legatario, al ser de edad para hacerlo, quisiera entrar en posesión de la imprenta y librería de su tío. Quien la reclama es ahora el padre como administrador de los bienes del hijo. Debieron mediar incidencias, en el año y medio transcurrido, que nos son todavía desconocidas. El inventario detalla los elementos esenciales del taller de imprenta de Posa y las existencias que quedaban de la librería. Los otros bienes, que enumera el inventario del cual hemos dado extractos (doc. 239), se debieron ir vendiendo por los albaceas, a tenor de la autorización que les confería el testamento. El doc. 241 es un ejemplo de tales ventas.*

La imprenta poseía tres prensas (núm. 1), ocho cajas con letra de cuatro tamaños (núm. 2), matrices y artefactos para fundir los tipos (núm. 3), letra grande de plomo (núm. 6) y dos cajones con planchas de grabados de madera y de cobre (números 4, 5, 9 y 10; los dos últimos parecen referirse a bloques sin grabar). Las existencias se refieren en su mayoría a libros impresos en el taller de Posa. Ya han aparecido en los docs. 235 y 239, pero ahora se indican las existencias que quedaban en almacén. Los únicos libros que parece seguro que no se hallaban en este caso son los núms. 27 a 30 del inventario. De ellos no se indica que figuraran en más de un ejemplar. Por cierto que el título del núm. 28, lo leyó Carreres Valls como si rezara un ase y unes adventures. El texto auténtico, bien leído por José M. Morató, que me ayudó en la corrección del documento, es mucho menos sugestivo, tal como puede verse en nuestra transcripción: se trata del Sexto de las Decretales y de unas Clementinas. Esto no invalida la existencia en la librería de Posa de un ejemplar del Ase de Turmeda. Figura sin duda alguna en el núm. 88 del doc. 235, pero manuscrito tal vez. Es en el inventario de la librería de Cabrit (doc. 455) donde saldrá impreso. El conjunto, más concentrado ahora que en los inventarios de la librería antes transcritos, confirma muchas noticias nuevas sobre las actividades tipográficas de Pere Posa.

IMPRESOS CONSULTATS

LES OBRES

S'han consultat catorze obres impreses per Pere Posa, i dues d'impreses per Pere Posa, nebot: d'entre les catorze primeres, una és un facsímil que, com es veurà, no es pot considerar amb gaire rigor; els impresos del nebot Posa no constitueixen una selecció amb prou entitat pròpia — de fet, la seva consulta és subsidiària del conjunt d'obres de l'oncle Posa. Així, pot ser convenient distingir dos grans grups en les obres que s'han consultat — la distinció es correspon, també, a les dues tandes de consulta.

Primer grup

El gruix de l'anàlisi es fonamenta en tretze obres impreses per Posa. Aquestes formen el total d'obres de l'impressor que es troba al Fons de Reserva de la Biblioteca de la Universitat de Barcelona (BUB). Són les següents:

El llistat d'obres tal com figura aquí s'ha ordenat cronològicament. Aquest no és l'ordre en què apareixen en el catàleg informatitzat, que ordena els títols alfabèticament. Tot i que aquest sigui un aspecte de poca importància a efectes reals, pot tenir la seva utilitat en termes pràctics de maneig. Així, darrere del número inicial, que indica l'ordre cronològic adoptat aquí, hi figura, entre claudàtors, el número de la seqüència alfabètica.

01 [9]. Curtius Rufus, Quintus. *Historiae Alexandri Magni. Plutarc. Vita Alexandri ; transferidas del toscá per Lluís de Fenollet*. Barcelona : Pere Posa i Pere Bru, 16 juny, 1481.

[210] f. ; 2º (28,5 cm)

[Alexandre el Gran]

0700 Inc 483

02 [5.] Lull, Ramon. *Ars brevis*. Barcinone : Petrus Posa et Petrus Brun, 12 setembre, 1481.

[30] f. ; 4º (21 cm)

[Filosofia]

0703 Inc 695

03 [6]. Catalunya, Corts (1481 : Barcelona). *Capitols i actes de la Cort primera de Barcelona fetes per lo rey Ferrando II., 8 oct. 1481 ; Constitucions suplicats per la Cort.* [Barcelona : Pere Posa, d. 8 octubre, 1481]

[22] f. ; 2° (29,5 cm)

[Pràctiques parlamentàries -- Catalunya -- S. XV]

[Catalunya -- Administració pública -- S. XV]

0700 Inc 724-1

04 [7]. Catalunya, Corts (1481 : Barcelona). *Capitols i actes de la Cort primera de Barcelona fetes per lo rey Ferrando II., 8 oct. 1481 ; Privilegis atorgats als estaments eclesiastic i militar ; Capitols per redreç de la mercaderia ; Pragmatica sobre la prohibició de la treta dels corals de Sardenya ; Lo acte sobre los censals de Mallorca, 5 nov. 1481]*

[Barcelona : Pere Posa, d. 5 novembre, 1481]

[16] f. ; 2° (29,5 cm)

[Pràctiques parlamentàries -- Catalunya -- S. XV]

[Catalunya -- Administració pública -- S. XV]

0700 Inc 724-2

05 [2]. Llull, Ramon. *Arbor scientiae.* Barcinone : Petrus Posa, 22 agost, 1482.

290 f. ; 4° (28,5 cm)

[Enciclopèdies i diccionaris llatins]

0700 Inc 691

06 [1]. Nicolaus Salernitanus. *Antidotarium ; cum commento Stephani Arnoldi.* Barcinone [Barcelona] : Petrus Posa, 17 agost, 1490

; 2° (30,5 cm)

[Medicina]

0700 Inc 479

07 [13]. Eiximenis, Francesc. *Pastorale.* Barcinone [Barcelona] : Petrus Posa, 5 desembre, 1495.

[2], 53, [1] f. ; 2° (26 cm)

[Teologia pastoral]

0700 Inc 681

[0700 Inc 491] [aquest últim exemplar no s'ha consultat.]

08 [8]. Innocenci III, Papa. *De contemptu mundi : sive de miseria conditionis humanae.* Barcinone [Barcelona] : Petrus Posa, 1499.

[38] f. ; 4° (20 cm)

[Meditacions]

0703 Inc 244-1

09 [12]. Bernat, Pseudo. *Meditationes de interiori homine.* Barcinone [Barcelona] : Petrus Posa, 1499.

[20] f. ; 4° (20 cm)

[Meditacions]

0703 Inc 244-2

10 [10]. Manfredi, Girolamo. *Liber aggregationis : seu liber secretorum de virtutibus herbarum lapidum et animalium quorundam = Quesits*. Barcelona : Pere Posa, 20 novembre, 1499.

108 f. ; 4° (19 cm)

[Ciències naturals]

0700 Inc 258

11 [4]. Llull, Ramon. *Ars magna / [Raymundo lull]*. Barchñe : impressum per Petrum posa..., 1501 decima mensis aprilis

[92] f. ; 2° (30 cm)

[Filosofia]

0700 LLULL-17-2

12 [11]. Llull, Ramon. *Apostrophe / Raymundi*. Barchinone : impensis & arte Petri posa ..., 1504 xiiij Augusti.

[i]ij-xj, [1] f. ; 2° (30 cm)

[Teologia]

0700 LLULL-17-1

13 [3]. Llull, Ramon. *Arbor scie[n]tie Raymundi*. Barchñe : p[er] pet[rum] posa, 1505 20 augusti [2], ij-clxxxij f. ; 2° (29 cm)

[Enciclopèdies i diccionaris llatins]

0700 LLULL-13

Segon grup

Les obres d'aquest grup es van consultar temps després que s'haguessin examinat les del primer grup. Es van consultar, sobretot, com a recurs extrem davant dels resultats relativament insatisfactoris de la primera anàlisi.

04bis és un facsímil. La qualitat de la seva reproducció és poc menys que deficient, i això fa que no se la pugui considerar en termes d'anàlisi gràfica. Tanmateix, aquesta condició no priva que se'n puguin fer observacions generals — i per això se la inclou aquí. (La referència numèrica, *04bis*, és incòmoda a totes llums, però en aquest context semblava l'opció més adequada: les referències, i els arxius en suport digital que s'associen a les obres es numeren d'acord amb la seqüència cronològica i, així, renumerar les referències de les obres hauria suposat un inconvenient considerable — més quan, com aquí, l'obra que provocaria la renumeració és de poc relleu en termes estrictes.)

Les obres impreses pel nebot Posa són un simple recolzament de l'estudi de les impreses per l'oncle Posa: només en aquest paper auxiliar són significatives. En altres paraules, no es pretén fer cap anàlisi pròpiament dita de les obres del nebot Posa, sinó tan sols complementar la que es fa sobre les obres de l'oncle Posa — com s'aprecia més endavant. (En sentit estricte, la referència numeral d'aquestes obres hauria de remetre a una sèrie pròpia, això és, deslligada de la que s'estableix per a les obres de l'oncle

Posa. Aquí se segueix la seqüència definida aleshores, entenent que el conjunt d'obres a analitzar està tancat — ni que sigui, és clar, pel moment.)

04 bis. Santcliment, Francesc. *Summa de l'art d'aritmètica*. Barcelona : Pere Posa, 1482.
[ed. facsímil. Vic: Eumo, 1998]

14. Callís, Jaume. *Solempnissimi [sic] aureiq[ue] Tractatus ... Jacobi de Callicio videlicet de pace et treuga, et de sono emissio*. [Barcinone : Petrus Posa, 1518
CIIII, vij, [1] f. : 2° ; 30 cm.
[Pau] [Sometent -- Història]
Mar. 43-4°.

15. Martines, Pere. *La Hystoria de la passió del nostre mestre e redemptor Jesuchrist, ab algunes deuotes contemplacions en cobles, seguint lo sagrat evangelista Sanct Johan ; [parlant per aquell Pere Martineç e p[er] los altres mossen Bernat Fenollar]*. [Barcelona] : nouament estamdada [sic] per mestre Pere Posa Cathala, XXVIII setembre 1518.
[64] f. : 4° ; 22 cm.
[Jesucrist -- Passió]
16-1-4

EL PROCEDIMENT I EL DIARI DE RUTA

Sembla adequat fer referència al procediment de treball que s'ha seguit. Aquesta es pot considerar una qüestió absolutament domèstica, però se'n fa menció per efectes colaterals de planteig i de desenvolupament, perquè pot ajudar a comprendre els resultats, els dubtes, i els errors de les anàlisis. S'exposa en forma de notes.

Ordre de consulta

L'ordre inicial de consulta de les obres venia determinat per un prejudici: si l'inventari de Posa, en què es referien les lletres "groça, mitjana, de glosa, i manuda", estava datat el 1507, aleshores les obres en què amb més probabilitat hi podien aparèixer, serien aquelles més properes a 1507:

13, 12, 11

*La primera aproximació sembla poc fructífera pel tocant a varietat de tipus i cossos. Igualment, es consulta l'obra 05 per a contrastar-la amb 13 — 05 i 13 són "el mateix text", l'*Arbor scientiae* de Llull.*

05

"Poques novetats."

Davant de la manca de resultats immediats, es retorna a l'ordre cronològic. El nombre màxim d'obres a consultar d'un sol cop és de 3, i això determina que es facin grups segons l'any d'impressió. Es comença amb les obres de 1481:

01, 02, 03, 04

(03 i 04 són en un sol volum.)

Es continua amb les de 1499:

08, 09, 10

Es reserven pel final les que cronològicament apareixen "despenjades":

06, 07.

06 és, en si, l'obra més rica en termes de tipus i cossos.

04bis, 14, 15

La segona tanda de consulta està enfocada a aclarir els dubtes que havien quedat irresolts en el primer estudi. 04 bis podia ser important, perquè és un llibre de matemàtica, i en ell es podrien combinar diferents cossos tipogràfics — per exemple, en les fraccions. 14 i 15 es van consultar a efectes de continuïtat: atès que el nebot Posa era dipositari del material del seu oncle, en les seves obres s'hi podria apreciar si va fer ús dels tipus movibles de l'oncle Posa.

Procediment

Primeres sessions: l'aproximació "bibliogràfica", la precisió pseudoenginyeril

Recollida de dades en brut, objectives.

· l'ordre de consulta acaba esdevenint, en el seu conjunt, "aleatori". Això, però, és més aviat avantatjós en el cas present. El fet que no hi hagi una estructura real del tot clara al darrere, anul·la, o, si més no, rebaixa, la possibilitat de perllongar el prejudici inicial —és a dir, que no es té una idea preconcebuda de quins poden ser els tipus ni quins els cossos que s'estan valorant.

· les obres es mesuren una a una, sense establir comparances entre elles.

· els estris de mesura són els tipòmetres elaborats per al curs de Doctorat ja esmentats anteriorment; les dades s'enregistren en les fitxes corresponents.

· es reproduïxen pàgines de les obres

Per qüestions "menors" com la disponibilitat, les exigències tècniques, etc., les reproduccions són majorment en suport paper. De fet, aquí es creu que el suport digital tampoc ofereix massa avantatges en comparació. Al capdavall, el que cal mesurar és el llibre en si.

Segones sessions: la distància pràctica

Contrastació de les dades enregistrades

Maneig del material gràfic

(Visió de conjunt)

** Identificació bàsica de les lletres*

Revisió del sistema de mesurament:

nous "estris" de mesurament

Simplificació de les dades enregistrades

Terceres sessions: l'allunyament conceptual

Formulació d'hipòtesis

nous mòduls i patrons de mesura

LES DADES

En aquest apartat es mostren, particularitzades, les obres que s'han consultat. De cada obra se n'exposen, resumides, les dades mètriques que es van enregistrar en les fitxes corresponents. Cada obra es presenta en una selecció de reproduccions gràfiques, que il·lustren els aspectes que més endavant serviran per a desenvolupar l'anàlisi.

Les fitxes ja s'han comentat en pàgines anteriors. També s'ha dit que, per a l'anàlisi mètrica de les obres, s'usaven els tipòmetres elaborats per al curs de doctorat Recerca en Tipografia (2003 - 2004). La nota tan sols vol insistir en la nomenclatura particular per a designar els cossos medits, que també s'ha debatut anteriorment: així, per exemple, *L13* indica el cos 13 del sistema tipomètric de Leipzig.

Les dades mètriques s'han resumit, és a dir, només s'ofereix un resultat general per a cada obra, a partir de medir-ne diferents pàgines, i no es detallen els valors medits en cada ocasió. Això pot semblar incorrecte en un treball com aquest. Només ho sembla: aquí, aquesta mena de detall no aporta canvis als resultats oferts — la presentació de valors acurats per a cada pàgina tindria sentit en un altre entorn, en què s'abordés la precisió des d'un angle diferent, això és, en què, per exemple, es considerés fonamental valorar la contracció del paper, en diferents amidaments, i en diferents dies. Aquesta no és la comesa del present treball. En certa manera, aquí es reconsidera la noció de precisió. I, al capdavant, es planteja també en termes de franges tipogràfiques — d'aquí que, a tot estirar, les dades es presentin en termes de valors màxims i mínims.

Per acabar, cal fer unes poques notes sobre la reproducció de les obres: les imatges de base són reproduccions digitals fetes amb escàner que, com bona part de reproduccions, estan subjectes a deformacions. Aquí s'ha intentat corregir-les a partir de taules de compensació, però, a efectes reals, les correccions no han estat tals, o no massa operatives. En això s'hi pot apreciar la problemàtica insalvable de l'amidament, i qüestions derivades que ja s'han esmentat, com el factor del 1,5 % en la contracció del paper.

D'aquí que les imatges que figuren en aquest apèndix no siguin absolutament precises ni fiables a efectes mètrics: són reproduccions de reproduccions. Fins a cert punt, però, aquesta problemàtica propiciarà que es reformulin els criteris d'amidament en el conjunt de l'anàlisi, com s'indica pàgines més avall. I, amb ells, els mateixos tipòmetres, que per si també estan subjectes a dilatacions i contraccions.

Per últim, indicar que les imatges no s'han retallat ni retocat. S'ha preferit deixar-les en estat brut, per tal de mostrar els límits reals de l'obra, i amb el regle o el tipòmetre visibles.

01 Curtius Rufus, Quintus. *Historiae Alexandri Magni. Plutarc. Vita Alexandri ; transferidas del toscá per Lluís de Fenollet*. Barcelona : Pere Posa i Pere Bru, 16 juny, 1481.

[210] f. ; 2º (28,5 cm)

[Alexandre el Gran]

0700 Inc 483

cos text ±L15

línies 34 + 1 (signatura)

mesura 22* ... 23½ L13

ratllat 9 L12

cos text entre D14 i H15; casa bastant bé amb L15

nombre de línies variable: cf 79v, 36 línies

Bels de Alexandre, xxxiiii. e los nou foren de peu, segon
diu Aristobolus. / Les grans statues de aram fetes per
Lyfippo mana Alexandre portassen. De aquesta victo-
ria fetes infinides gracias: als de Athenes, ccc. scuts tra-
mes. Aquesta batalla molt la fama dalexandre diuulga

mar se a
 ipestat e
 : soffen /
 s armes
 a voltar
 ue aque
 era des/
 :ozia .
 ersona a
 :laça re/
 :acosta /
 ne senga
 :es lo na
 :rea dels
 :recusauē
 :era la vi
 : : ultra
 :deles sel
 :mal pa
 :its a le/
 :my dels
 :buns pē
 :ma cosa
 :la fatiga
 :uuane :
 : potent
 : destrals
 :és deles
 :emar les
 :romas .
 :no sola /
 :animos
 :mol del
 :sevebia
 : .n. v.

«molt groça»

groça

Comença lo terci
Alexandre fill de
del molt eloquent
trera en vulgar f
qual hystoria lo p
quals ala nostra

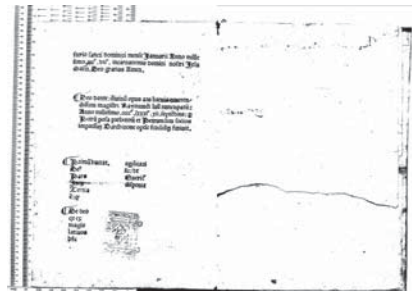
de glosar

manuda

02 Lull, Ramon. *Ars brevis*. Barcinone : Petrus Posa et Petrus Brun, 12 setembre, 1481.
[30] f. ; 4° (21 cm)
[Filosofia]
0703 Inc 695

cos text ±L15
línies 27-28
mesura 21 L13
ratllat ±8 L13

*cos text entre D14 i H15; casa bastant bé amb L15
nombre de línies variable*

maior sua qualitate. Quoniam autem eis pro exitu, accens
 bo nequaquam. Tertia est: quoniam est maioritas inter accens et
 accens, sic intelligere: quod est maius quam videre quam currere.
 Sic dicitur de maioritate: ita dici potest de minoritate.
 Nam relative se habent. **A**ngulus de equalitate habet tres
 species. Prima est: quoniam res sunt equales substantialiter sic
 non? et quilibet? et sunt equales in substantia. Secunda est

tōis .q̄ ē fis blē
 ut deū itelligi
 angul⁹ ē scala
 ē de maioritatē
 ralis ad oīa sci
 uozitate aut ec
 as hēt tres spē
 stātā et substā
 substātia ignis
 stātā ⁊ accidē
 . Substātia eū
 tia ē: qñ est ma
 : qd̄ ē mai⁹ q̄
 ozitate: ita dici
Angul⁹ de e
 i res sunt equa
 sunt equales i
 n̄s coequāt. sic
 i ē equalitas i
 re. q̄ sunt equa
 tui. p̄ quā ascē
 ē. Et qñ itelle
 generalis. qñ
 ris. **I**sta fig
 p̄ dīas distīgu
 līes ⁊ bōitatē ⁊
 acq̄rit scīas. **I**
 utelletus est ge

«molt groça»

groça

maior sua q̄tirat
 bo nequaq̄. **E**
 accñs. sic itelligi
Sic dōz ē de mai
 nā relative se hñt
 spēs. **P**rima ē: q

mitjana

de glosar

manuda

D
 006
 D12

- 03 Catalunya, Corts (1481 : Barcelona). *Capitols i actes de la Cort primera de Barcelona fetes per lo rey Ferrando II., 8 oct. 1481 ; Constitucions suplicats per la Cort.* [Barcelona : Pere Posa, d. 8 octubre, 1481]
[22] f. ; 2° (29,5 cm)
[Pràctiques parlamentàries -- Catalunya -- S.XV]
[Catalunya -- Administració pública -- S.XV]
0700 Inc 724-1

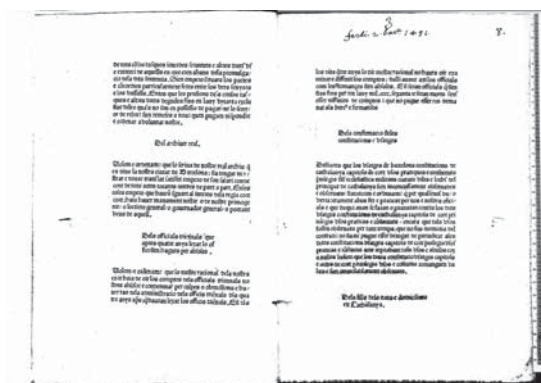
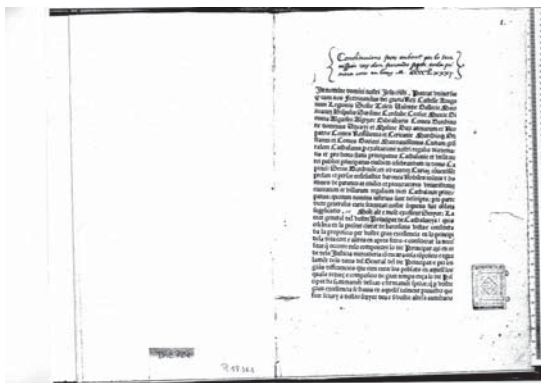
cos text ±L15

línies 34

mesura 22½ - 23½ L13

ratllat 9 L12

cos text entre D14 i H15; casa bastant bé amb L15

Defians que los vsatges de bazelona constitucions de
cathalunya capitols de cort vsos practiques e consuetuts
p̄ilegis d̄ls ecclesiastics militars ciutats viles e lochs del
principat de cathalunya sien inconculsament obseruades
e obseruats: statatim e ordenam: q̄ per qual seuol vs / o
vertaderament abus fet e p̄ricat per nos e nostres ofici

atziarche Alexa
 g num Petr
 ii raymundi E
 xelos Archiepi
 ilderdensis. Sig
 s Riupulli. Si
 Banyoles. Sig
 onasterii sancti
 ampsó abbatis
 Nicolai lor Abt
 um Bernardi
 de guixols. Si
 done. Sig n
 arentii de moni
 iannis andree I
 nonensis. Sig
 curatoris Epul
 ; pla Archidia
 . Sig nū B
 indenfis. Sig
 pituli ecclesie il
 findici capitul
 nnis torres fin
 rancisci amigu
 g num Jac
 ii Populeti. L
 is Abbatis sa
 num fratris J
 nciatus Cath
 nrici de Arago
 lazum. Sig
 Prades. Sigi
 li Aragonum.
 stro Vicecomi

«molt groça»

groça

Volem e ordenar
 es dins la nostra
 strar e donar tran
 cent de tots actes
 coses empero que
 cort ; haia hauer i

mitjana

de glosar

manuda

- 04 Catalunya, Corts (1481 : Barcelona). *Capitols i actes de la Cort primera de Barcelona fetes per lo rey Ferrando II., 8 oct. 1481 ; Privilegis atorgats als estaments eclesiastic i militar ; Capitols per redreç de la mercaderia ; Pragmatica sobre la prohibició de la treta dels corals de Sardenya ; Lo acte sobre los censals de Mallorca, 5 nov. 1481*
[Barcelona : Pere Posa, d. 5 novembre, 1481]
[16] f. ; 2° (29,5 cm)
[Pràctiques parlamentàries -- Catalunya -- S. XV]
[Catalunya -- Administració pública -- S. XV]
0700 Inc 724-2

cos text ±L15

línies 34

mesura 22½ - 23½ L13

ratllat 9 L12

cos text entre D14 i H15; casa bastant bé amb L15

Testes sunt qui ad premissa presentes fuerunt egregii nobiles et magnifici don Bertrandus dela cueua dux Alburquerque don Rodericus alfonso pimentel Comes de Benauente don Manrique Comes de triunyo Requens de solerio vices gerens Subnatoris generalis in Cathalonie principatu et doctor Rodericus maldo

«molt groça»

groça

Testes sunt qui a
biles et magnifici
burquerque don
Benauente don *mitjana*
sens de soleriq v
in Cathalonie pr

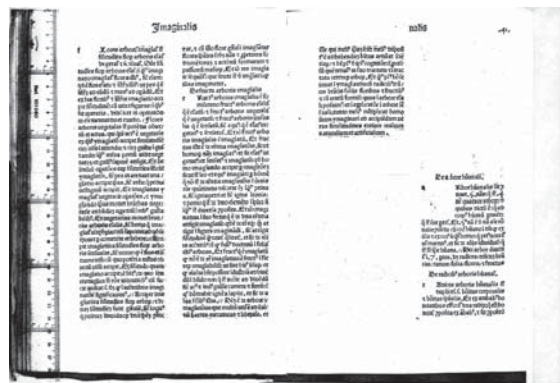
de glosar

manuda

- 05 Llull, Ramon. *Arbor scientiae*. Barcinone : Petrus Posa, 22 agost, 1482.
290 f. ; 4° (28,5 cm)
[Enciclopèdies i diccionaris llatins]
0700 Inc 691

cos text L15
línies 39
mesura (14 + 3 + 14) L13

cos text entre D14 i H15; casa bastant bé amb L15

Et quia cantus ille erat dolorosus
 et pius sequendo uocem usque ad lo-
 cum ubi habitabat Raymundus: uenit
 Et per habitum quem sibi uidit / et
 per magnam barbam quam Ray-
 mundus habebat: extimauit: quod esset

qui ad omnes scientias intelligen-
 dum inuaret. Quoniam intellectus
 confusus periculum magnus et ma-
 gne deuotionis priuationes ad ho-
 norandum deum cognoscendum a-
 mandum et seruiendum / et proxi-

I

ozis imāgial ff
 opz arboris elā
 isual. Sūt fili
 elal: i q̄m imāgi
 zilli? sic elare:
 zilli? ut pes q̄ ē
 ad opādū. Et
 imāgiatio acc
 t figurā: i qb̄
 et in operande
 ando. / Flores
 potētia obiec
 ict? ē uegetati
 ipit similitudū
 cuz gustu i gu
 mū uidet uegi
 tū attigit. Et h
 similitudies ifluū
 n arenaet ima
 sic arēa: q̄ pedis
 t imāgiatua
 patōes. z yma
 brāchas uege
 titū i reb? gustu
 a mouet bran
 ic homo q̄ ima
 apozist ad qd̄ si
 t bibeze. // Sic
 idies floz arbor
 ze: q̄ ē flos et i
 otētia usua ol
 t similitudo quan
 bit? de quo idē
 dendi: h? idē fa
 cētibus imāgi
 // Accipit im
 loz arbor / z b
 gūale. sic logic
 z vnā spēs q̄ sic

«molt groça»

Imaginali

groça

gial ff rat.
 cus uisu i uideudo
 tando: i q̄m uisus
 tatus / et gust? / sape
 sensuū opatōes ea
 ymagiatōi. sic pes
 giatio accipit ipae

mitjana

de glosar

manuda

- 06 Nicolaus Salernitanus. *Antidotarium ; cum commento Stephani Arnoldi.*
Barcinone [Barcelona] : Petrus Posa, 17 agost, 1490
2° (30,5 cm)
[Medicina]
0700 Inc 479

cos títol H20

cos text 415

cos glosa H10

línies 56 H10

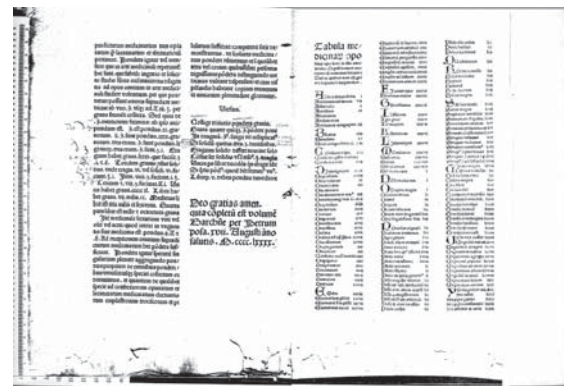
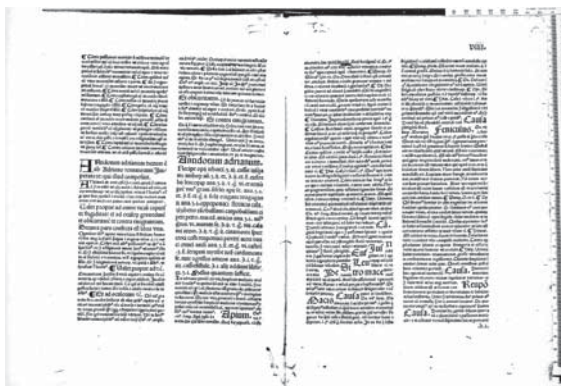
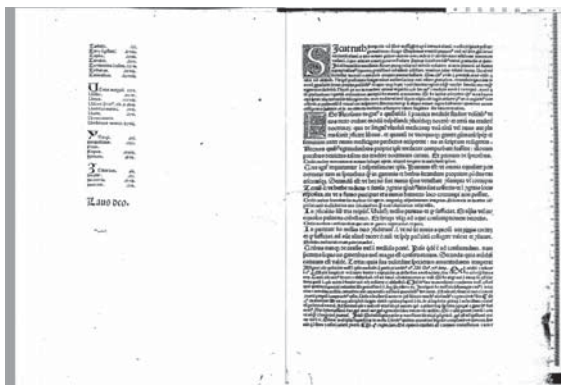
mesura $(15\frac{1}{2} + ? + 15\frac{1}{2})$ L13

$(? + 2 + ?)$ L10

$(15 + 2 + 15)$ H12

$(18\frac{1}{2} + ? + 18\frac{1}{2})$ H10

ratllat 8 L13

Una igitur requiruntur in dispensatione ipsa. Primum est: ut omnia equaliter ponderentur tam in speciebus quam in gummis et herbis secundum proprium pondus vniuscuiusque. Secundum est: ut hec non sint nimia temporis vetustate consumpta vel corrupta. Tertium est: ut herbe radices et semina congruis temporibus suis sint collecta et in congruis locis reposita. ita ut a fumo precipue et a nimis humecto loco corrumpi non possint.

Quod dicit causam formalem seu modum sui operis, tangensque dispensationem integram. Et sunt tria in doctrina dispensationis medicinarum tam solutiarum quam non solutiarum valde utilia.

hec autem vniuersa. Lemnia dicitur propter colorem. Quibus ut repunt differetie. Una: quam nemo alius tangit nisi ipse sacerdos. Secunda: quam vtiuntur marime carpentarii. Tertia: quam vtiuntur erlauantes litesa et iterulas etc. Ibi ei ostendit S. quibus inuiti egyptum et syria palestine cum metallorum sulfuris et aliorum que in eis dignorum visu et ad lemnia ista mltas ciuitatu. s. rebar sam. eb. andr. et themis transstretauit ut videret: quantum sanguis hircanti pmiscet illi terre. Tunc ex asia ppones roma pncipali p trachia et macedonia nanciant. et inde ad lemnia ista. Et sumofie

cu aliquo sicutitate nulla hant modacitate. Decotio ne aut huius herbe inhiunt quodam sciatis ceu educete. colerica et grossa. Sue aut eus silis eris vtutis. s. sicca tiue et absterfue alia pda oparinar. e. Educat mens trua et embziones. at vo et obstructionu epatis est optimu farmaciu. Bonu aut et pleni sicutato exteri appositu. et no min. si qd biteru. poluerit. Scrap. Sa. vt s. Dos ei. i. pstone e. 3. q. et disteri. 3. q. cu oleo zifamino etc. Jo. me. Alia maior. alia minor

D iamargariton	xxviii
Diaprasium	xxviii
Diaziziberos	xx
Diacatoniten	xxi
Diacimnium	
Diacalamentum mar.	xxii
Diarodon magnu etc.	xxiiij
Diapnidion	xxiiij
Diacastan	xxviii

Mel rosaceum	xxxviii
Mel violaceum	l
D Efroncatarum	l
O popira magna	l
Orielectuarum	li
Oxymel	liij
Oxizacra	liij

O piaca magna	lxviii
Opiaca diarellar.	lxv
Ostera taracemica	lxvi
Ostera magna	lxvi
Ostifilon	lxvi
Ostalandali	lxvii
Oxodonton euphrisid	lxvii
Oxodonton anacardi.	lxvii
Oxostediarodon	lxvii

viii.

neutrū manifeste ope
r nucis muscate. q̄ ē
coloris fulci. Et dete
grosso duro nucis
uz. **¶** Ba. Desiccatur i
no ē opatio. Uctre
stinor. **¶** Dpa. Bi
rib⁹ uctinor. rī flu
ala ē rīcca i. **¶** Fru
dissoluedi rī sumen
ēta rī digestionē rī frī
de octōnis ei⁹. Et rī
rib⁹.

Caula
culus. Ba. vñ
.i. feni

9. possit iā gdu erisse
rīpterea lactis gene
aret fortiter. **Suffus**
. Est autē rīdiuretauz
l⁹ fenicul⁹ siluestris
qnū. cui⁹ semen et ra
pui apud nos. et ea q̄
nim adest stipticitas
rangit. et ictericos sa
icat. Nō autem accr
ius xro equinus fer
um est et acre semin
ute semini eq̄ni feni
erap. **¶** vt s̄. **¶** Dp
ignētat lac. et semen
mitates ei⁹ cocte pro
dlozi renum. quando
sedat nauſeam / et in
uādo exprimitur suē
dehccatur in sole: est
isum rī. **¶** Platear.
secundo. Folia semeni
medicīne. Contra op
trangurie et dissurie
is. **¶** Halp. Virtutē
n grosse ventositatis
Quando simpliciter i
od comestum post ci

lusa. Ponitur i
materiam
idic / et ictericiam / et

Reupō
n rreticitate ex subtilita
tatem sto⁹ puluis ei⁹
s seruat. De quo
o expriment⁹ p̄comia
ontra febrem quartā
iā rī passiones matris
itate sua / et prouocet

.b.i.

«molt groça»

Deo gratia
quia cōpleti
Barchñe p
posa. xvii. 2
salutis. Ad
lularum sufficiat:
monstramus. vt i
rum pondere releu
terra vel coram qu
dignissimis pōden
dicinas valeant di

groça

mitjana

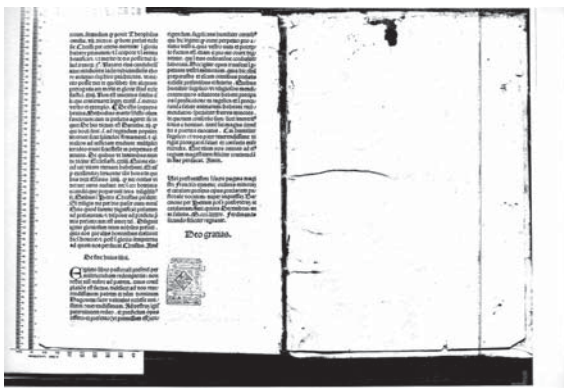
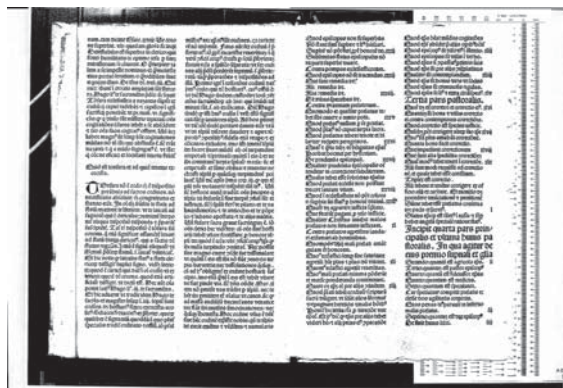
de glosar

tona: palā ē. qm̄ mixtē ē
quā qualitatē pmixtā dul
dine rī acedine existūt. On
puertī p̄mptū i coq̄ozib
9. de alimētis: Ab vtr oq̄
tē genris cū roie rī. Ad bo
meli⁹. Fris ē p̄doncissimū.
rā anq̄ i sanguinē puerta
tat vtrē rī. Sūma autē i

manuda

07 Eiximenis, Francesc. *Pastorale*. Barcinone [Barcelona] : Petrus Posa, 5 desembre, 1495.
[2], 53, [1] f. ; 2° (26 cm)
[Teologia pastoral]
0700 Inc 681
[0700 Inc 491] [aquest últim exemplar no s'ha consultat.]

cos títol ±419; L18⁺
cos text 413
línies 48
mesura (15 + 1½ + 15) 413
(16 + 1½⁺ + 16) L12
(? + 2 + ?) L20
(18½ + ? + 18½) H10
ratllat 9 L12

necessitatis absolute: s; congruitatis ex
 statuto ecclē. In oī eīz trāfitu de statu ad
 statū/ maxime de inferiori: vt de laicali ad
 supiorē: qui ē clericalis: puenient īterpo
 nit aliqua dispositō disponēs z pparāf
 suscipietē. Tal ei dispositō ē tōsura siū
 corona. q̄ etiā significat assumētē leuari

tēpla dei fedarūt: ī fine turpif; fusi sūt et
 destructi. sic ī spāli fert de pilato/et de na
 bucodonosoz/ z de antiocho/et de pōpe
 io/ z iuliano apostata/ z de alijs multis.
 Quā fedare sacra graue sacrilegiuz ē. iō
 oēs clerici hec vidētes: cū oēs sint hosti
 arū: debēt zelare fortissime p honore tē/

cepat. Sūt ordin
 nūt. Sūms autē
 d. pp̄t eucaristie
 corp⁹ christi p̄
 a spūscō īspirā
 tō p̄cederēt septi
 d. paratōes ⁊ dīl
 o igit̄ ī collatōn
 qui d. hostiarī
 go ibidem: custe
 mētoꝝ ab his: .
 s. ab excōicatis.
 i hui⁹ ordīs ī ve
 nitoꝝes tēpli. A
 bidē: portare da
 i discrete claudē
 etētib⁹/fidelis eri
 cludere. imo ist
 uari mūdū ab o
 spiritali: quāti
 mē turpia spūali
 et sūme obkuaꝝ
 ū p̄ quācūq; tur
 ic apls p̄ma coz
 lauerit: dispdet
 antiq̄ tradūt: oī
 larūt: ī fine turp
 ī spāli fert̄ de pi
 soꝝ ⁊ de antioch
 o apostata ⁊ de
 : sacra graue sac
 dec vidētes: cū c
 elare fortissime
 d ē ec̄ca: vbi ꝑ sic
 pitudo ꝑmittat
 ꝑ onere ꝑsc̄e su
 zis est: ibi nō fīa
 rie/nec dissoluti
 ligent̄ ex ordine
 etiā q̄tū ī eis est
 le via. sic dñs oī
 isit vas trāfire ꝑ
 ttere eē aīalia: v
 diēdā ducant aī
 inutiles s̄mocin
 esta. Hoc ordi
 linē exp̄ssit nobi
 iētes ⁊ vedētes/

«molt groça»

Incipit liber
editus a f̄re
meniz magis *groça*
pagina de o
rum ad instr

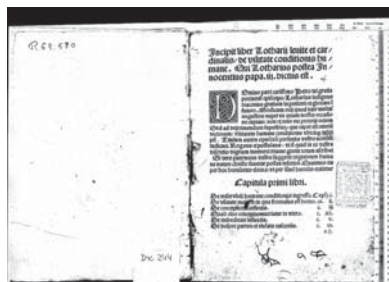
to. Et merito eis di
 petri. ij. c. Vos esti
 gale sacerdotium/g
 lus acquisitionis. *mitjana*
 virtutes nūcietis. s. j
 vos vocauit in adm
 .s. in lumen fidei et i

de glosar

manuda

08 Innocenci III, Papa. *De contemptu mundi : sive de miseria conditionis humanae.*
Barcinone [Barcelona] : Petrus Posa, 1499.
[38] f. ; 4° (20 cm)
[Meditacions]
0703 Inc 244-1

cos títol ±419
cos text 413
línies 31 + 1 (signatura)
mesura 20½ 413
20 L13

Non ipsi precedant retributiones. quia non iudicant a/
 more iusticie. sed retributiones precedunt ipsos. quia iu/
 dicant amore pecunie. Semper enim sequuntur largitio
 nem vel promissionem vel spem. et ideo pupillo non iu/
 dicant: a quo nichil largitur/ aut promittitur/ aut sperat.
 Isaias: Principes infideles socij furum quicunq; di/
 ligitis munera/sequimini retributiones. nunq̄ excutietis

Secundus**aviditate.**

Est auarus sceleratissimus. Verbum
 dicitur ad tentationem
 id est in tentatione
 ta et inutilia et ne
 a et perditionem
 iditas. Nec factus
 et predas. bella
 nit. inique petit
 nstat dolis. et em
 lat iuramentum.
 um.

quis mune

hile prophetam
 it diligunt manere
 n indicant. causa
 recedant retribu
 e. sed retributione
 ze pecunie. Sen
 ommissionem vel
 to nichil largitu
 principes infide
 era/sequimini re
 nunere: nisi priue
 vobis inquit pro
 s pda/z auare si
 tuerib? iudicab
 phē ei? i pecūia
 dices et magistra

«molt groça»

**Incipit liber
 dinalis/ de v
 mane. Qui
 nocentius pe**

groça

**Sed ad deprimen
 viciozum: vilitatem
 psi. Titulum aute
 dedicaui. Rogans
 discretio dignum in
 Si vero paternita
 ne nature christo fa**

mitjana

de glosar

manuda

- 09 Bernat, Pseudo. *Meditationes de interiori homine*. Barcinone [Barcelona] : Petrus Posa, 1499.
[20] f. ; 4° (20 cm)
[Meditacions]
0703 Inc 244-2

cos títol ±419

cos text 413

línies 31 + 1 (signatura)

mesura 20⁺ 413

22 L12

nombre de línies variable

tum proficias/ vñ quantum deficias. qualis sis i morib⁹
et qualis i affectibus. quāsimilis sis deo vñ q̄dissimilis.
q̄p̄rope vel q̄plonge. non locorum interuallis/ sed morū
affectib⁹. Etude cognoscere te. quia multo melior et lau
dabilior es: si te cognoscis: q̄ si te neglecto cognosceres
cursum siderum/ vires herbarum/ cōplexiones hominum
naturas animalium/ et haberes omnium celestium et ter

Drinus.

it: quod penitea
sa a peccato/et n
st penitentia: quã
pediẽs dat suũ v
oz meũ deus: pa
eris facere. para
tibi vacare/ pr
estiu contẽplati
bus est officios
benignus ad pr
is/ proximi sociu
l gaudiũ/ equali

et ad honore su
i trabẽs ab illis
s est i contem
rgo prius ad bit
p posse sufficere
imploza demen
tui voluntate bo
ã eroza tutela pa
uper te roga . L
imul omnibus c
mei saltẽ vos a
truelẽ/ sed confa
der stat. ad hosti
iducitẽ eũ vsq; a
les miserias et o
remũ vero prel
llũ i eo remaneat
eatur. Jesum ch

«molt groça»

Drinus.

**Bernardi a
tionis cogni
euotissime.**

groça

Sed ad deprimen
viciozum: vilitaten
psi . Templum aute
dedicant. Rogans
discretio dignum in
Si vero paternita
ne nature chrisfo fa

mitjana

de glosar

manuda

10 Manfredi, Girolamo. *Liber aggregationis : seu liber secretorum de virtutibus herbarum lapidum et animalium quorundam = Quesits*. Barcelona : Pere Posa, 20 novembre, 1499.

108 f. ; 4° (19 cm)

[Ciències naturals]

0700 Inc 258

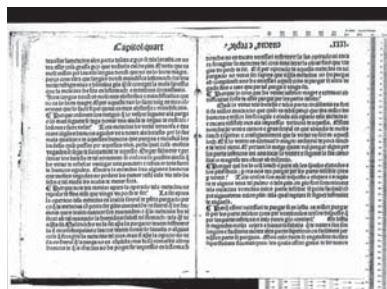
cos títol ±L18 ... ±L19

cos text L13

línies 32

mesura 23½ L13

el cos de text sembla més L13 que no pas 413

se fa millor euacuacio que quāt es debil: perço que tira millor les humors e millor les foragita e ajuda ala opacio dela metecina: e encara resisteix mes ala impressio verinosa de aquella. Essent donchs lo ventre carnos e gras senyal es que abunda de molta sanch e spirits: e consegüentment que la virtut es fort en aquell loch. E si lo ventre es extenuat o magre/ es senyal de poca sanch e de debil virtut. E pertant lo metge quant vol purgar algun per

Capitol qu

desota: e pco se
 edaria en los pi
 doardi que no es
 ordi mundifica le
 pla q̄l se correge
 mach e membra
 es absterfua e m
 uesta rao lo sucr
 es mes absterfi
 es q̄ lo vespre se
 r vna aiuda de ay
 ne decina ha virtu
 ve a noure als b
 mozs que purga
 les vies. per la q
 de aquells. On p
 ent/ se ordona la
 ota punctura e re
 i medicina lera a
 it les menar resti
 enar foza.
 zes la operacio
 on poch de set?
 able senyal de pf
 es euacuaciõs es
 euacuades: e q̄ la
 itat subtil del sto
 aps la purgacio
 xuem donar lo l
 :ozs. mas si aps
 òplida: ans hi s̄
 dogut fer impressi

«molt groça»

**Comença lo
passions del
mestre Alber
quesits o der**

groça

— **Fraue les naf**
Les vies de
 strenyen o endurere
 can. e perço en los l
 e poca saich menst
 fos son poques sup
 ral: e la lur llet es po
 parts meridionals
 Q̄ta ar̄ fou mes

mitjana

de glosar

manuda

- 11 Llull, Ramon. *Ars magna* / [Raymundo lull].
Barchñe : impressum per Petrum posa..., 1501 decima mensis aprilis
[92] f. ; 2° (30 cm)
[Filosofia]
0700 LLULL-17-2

cos text L13

línies 50

mesura 32 L13: $15^+ + 1\frac{1}{2} + 15^+$

$15 + 1\frac{1}{2} + 15$

$16 + 1\frac{1}{2} + 18$

$16 + 1\frac{1}{2} + 16$

Deus omni forma per-
fectior. Unde et magis
et formosior.

De prima parte. De alphabeto.

Alphabeta sunt litterae quibus
componitur sermo. In
omni lingua sunt
litterae quibus
componitur sermo.

De secunda parte. De numeris.

Numeri sunt litterae quibus
componitur sermo. In
omni lingua sunt
litterae quibus
componitur sermo.

De tertia parte. De octava.

Octava est littera quibus
componitur sermo. In
omni lingua sunt
litterae quibus
componitur sermo.

De octava parte. De figuris.

De octava parte. De figuris.

Octava est littera quibus
componitur sermo. In
omni lingua sunt
litterae quibus
componitur sermo.

De octava parte. De figuris.

De octava parte. De figuris.

Octava est littera quibus
componitur sermo. In
omni lingua sunt
litterae quibus
componitur sermo.

De octava parte. De figuris.

De octava parte. De figuris.

Octava est littera quibus
componitur sermo. In
omni lingua sunt
litterae quibus
componitur sermo.

De octava parte. De figuris.

De octava parte. De figuris.

Octava est littera quibus
componitur sermo. In
omni lingua sunt
litterae quibus
componitur sermo.

plus in opinione q̄ in scientia constitutus:
 ex eo quia quelibet scientia habet sua prin-
 cipia propria/et diuersa a principijs aliaz
 scientiarum: idcirco requirit et appetit intel-
 lectus: q̄ sit vna generalis scientia ad oēs
 scientias. et hoc cum suis principijs gene-
 ralibus. in quibus principia aliarum scien-

dem ad bonitatem petri et guilermi ⁊ equi
 Et sic de alijs. ¶ Diuiditur ars ista in. xij.
 partes. s. alphabetum. figuras. diffinitōes
 regulas. tabulam. euacuationez tertie figu-
 re. multiplicationem quarte figure. mixtio-
 nem principiorum et regularum. nouem s̄b-
 iecta. applicationem. questiones. habitua-
 tionem. et medium ferendi.

ta spēs ē: qñ qñi
 uā silitudinē extr
 lect⁹ trāsmittēre
 ōitū scīe intelligē
 gibiles facit ī suc
 hāc rīaz qñt de r
 : mo⁹ eēndi p seig
 tū ē. ¶ Alteri⁹ sc
 ic ē modal⁹ ad di
 pcor dat plures
 iodal⁹ iūgēdo.
 te/ r totū ī ptib⁹
 ē ī argēto/ r argē
 tē ī sua eēntia r ī
 ē ens generale su
 s pticulares. et sū
 ē silitudo sbe/ r c
 Et modalitas m
 dalitat]. Et q⁹ b⁹
 sit vez: pbabile
 ipioz/ r p istas
)⁹ p⁹ artifice hui⁹
 de instrumētali
 na regula ē de inst
 ū q⁹ res sūt/ siue
 uattuor spēs siles
 litate. ¶ Prima
 llect⁹ ē ps aie. E
 aie cū dīa pcor da
 eris pncipi⁹s ex
 s ē: cū quo intel
 ūdendū ē: q⁹ inte
 r misceudo vnā
 s ī suo ppo intell
 lo suā p⁹az silitu
 dēs ē: quādo qñi
 : pticularis? Et ri
 t vnā potētā acti
 qua plures res a
 i. quod ē de eēnti
 n quo. s. vli intell
 lligibiles. sic ī vi
 s sūt visibiles. ī
 dīt practicādo. ī
 pecificā. quā ad q
 . ¶ Quarta spēs
 lect⁹ extra se suā
 dēdū ē: q⁹ intell
 itudinē cū ppo in
 elligere. cū qb⁹ se

«molt groça»

Deo gratias
impressum p
completum q
groça
M. D. primo
sis aprilis die
 de consimilibus alijs
 quidem hec scientia
 cupari: questiones n
 ad omnes alias qu
 omnes enim in istis
 be. s. Utrum sit? Q
 Quare est? Quātū

mitjana

de glosar

manuda

- 12 Llull, Ramon. *Apostrophe / Raymundi*. Barchinone : impensis & arte Petri posa ..., 1504 xiiij Augusti.
[i]ij-xj, [1] f. ; 2º (30 cm)
[Teologia]
0700 LLULL-17-1

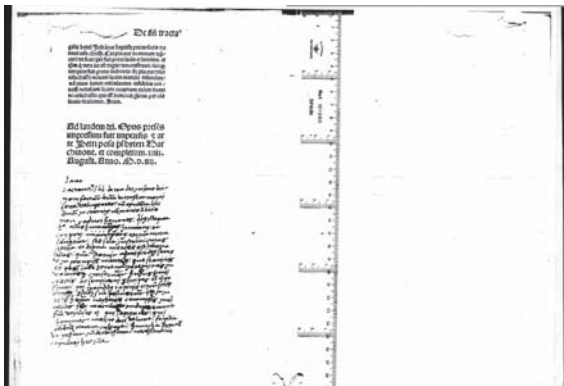
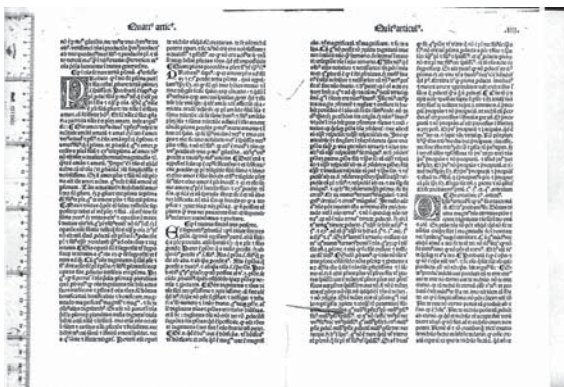
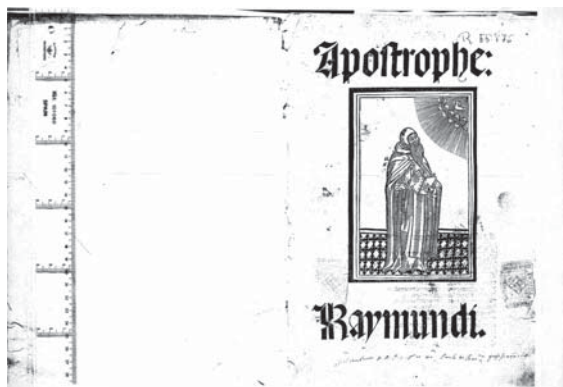
cos títol L18⁺

cos text L13

línies 50

mesura (16 + 1½ + 16) L13

(? + 1 + ?) L18

mirabile ēz fingere i die p̄siderata quīs vnā
 p̄soa tāq̄ p̄ vna pte nūeri ternarij z alijs du/
 ab? eā eāq̄r respiciētib? sit māgnū. vt si p̄sideri
 p̄soaz patris. p̄soa filij z sp̄s sc̄i eā eāq̄r respici
 ūt: z eāq̄r respiciūt ab ea. si p̄sideres p̄soaz filij
 eāq̄r z imediaterespiciūt eā pat̄ z sp̄s sc̄s: z res
 piciūt ab ea. si p̄sideres p̄soaz sp̄s sc̄s: eāq̄r res/

b? q̄ istis mb? modis dici p̄ncipium: seu esse.
 nec sine istis trib? pōt tō z p̄fca rō p̄n? repin. s̄z
 i deo est tōlis z p̄fissima rō p̄n?: ergo erit i die
 p̄n? p̄ncipiās z nō p̄ncipiatū. z istud p̄n? dici
 n? p̄z. Et p̄n? nō p̄ncipiās z p̄ncipiatū. et is/
 tud dici sp̄s sc̄s. Et p̄n? p̄ncipiatū z p̄ncipiās
 z istud dici filij. q̄ ē p̄ncipiat? a p̄te. z p̄ncipiat

.i.
 . Alsnon eēt
 ora et perfectio
 adictio. 7 per cō
 eēt/et sūmū ma
 lū/et bonū nō
 altē equale. Sz
 bonū: cū ponat
 alū: sua etiā ab
 puatione sūmi
 vt probatū est.
 essariū. imo si rō
 : q̄ solū summū
 sūmū bonū et sū
 nū bonū sit sim
 non esset sūmū
 i sit necessarium
 us deū. ergo de

ifinite magnū.
 is accedit ad eē
 ipat entitatis: tā
 i nullū ens est in
 t finite magnus:
 t. quia est: q̄ ens
 . et si sic: sequit̄
 tāto magis acce
 : erit. cū ergo ps
 : maior et melior
 ars. imo totus.
 : d hoc est falsus
 io. ergo id et q̄
 le. Sequitur at̄
 e magnū nō eē.
 se est impossib
 esse est necessa
 us. Omne ens
 cessitate plus p
 ite magnū mai
 gno. ergo de ne
 itis. Luz ergo
 te magnū esse ē
 imus deū. qui ē
 essarium.
 num.

Al non est eternū
 : eternū: est prin
 non potuit prin
 : q̄ esset. ergo cū
 : principiata: op
 int principiata.

A. ij.

«molt groça»

Deus in vir
 tes/et de tua
 tes incipimus ^{groça}
 culos fidei ca
 sarias ration
 conueniant/et malū
 priuatio eēt actuali
 ra esse et actu. quod
 sequens sūmū bonū ^{mitjana}
 lū et sūmū nō esse. 7
 sūmū esset melius sū
 presentia sūmi boni

de glosar

manuda

- 13 Llull, Ramon. *Arbor scie[n]tie Raymundi*. Barchñe : p[er] pet[rum] posa, 1505 20 augusti
[2], ij-clxxxij f. ; 2° (29 cm)
[Enciclopèdies i diccionaris llatins]
0700 LLULL-13

cos títol L18

cos text L13

línies 50

mesura (16 + 1½ + 16) L13

iiij: mesura de 16; m + c + m = 34 L13*

bus fontibus et arboribus pulchris abundans : quidam monachus per illam vallem venibat. qui Raymundus cantare audiebat. Et quia cantus ille erat dolorosus et pius sequendo vocem usque ad locum : ubi stabat Raymundus venit. Et per habitum quem ei vidit et per magnam barbam quam Ray-

mundus viderat dixit : quod puerus ille tenet per fatuo. quia de huius negotio me intromitto : propter quod voluntatem non habeo neque illum librum (pro quo me rogatis) neque alium facere siue componere. imo in mea tristitia desolatus volo remanere. Et quia dominus noster Iesus christus tam paucos amatores habet christianos in hoc mundo : ad saracenos

.lxxij.

s florib⁹ sen siūe
 o : qñ sensualia
 gnificata: q̄ sig/
 ilū pulchrā fe /
 i ⁊ cetera: i qb⁹
 creatas creauit.
 bon⁹: q̄ cū istra
 a dei: bñviti illo
 : quā vba signi
 ficata. ¶ Boni/
 vssit: sic hō bō⁹
 e trahit bona si/
 s opatōes. Sic
 illa imagiatōe se
 e. ⁊ cū imaginat
 o mōuet ipm ad
 iet ad hū i ima
 nīs. q̄ nō sūt di/
 motu se mouet
 ¶ Est bōitas mo
 ⁹ ⁊ diligere bo
 dinē recolēdi itel
 ē q̄ durat reco /
 ē potēs i bona r
 : de alijs reb⁹ fili/
 li⁹ de bōitate ē. ⁊
 ligere magnitu/
 ⁹ realib⁹ ē. ⁊. na
 : morali ⁊ ceteris
 snāles ⁊ reales
 ies. sic bonitas:
 idinē magnitudi
 ā bōitati. ⁊ sic de
 i dāt adiucē suaf
 q̄ magnitudines
 lo moral q̄ boni
 q̄ magnā hē a lo
 : diligit honozē.
 eē bonā ⁊ mag⁹
 bonitas ē mag
 nūtat ⁊ p̄ q̄s vei
 s. ¶ Et iō cū hōies
 tāgāt ⁊ tētēt ab
 aliā tāgit ⁊ sibi
 hōies i vntē for
 scūt. vñ sic inap
 : tāto fortior ē. vñ
 cutit: vt ultra va
 dē ē de mala feia
 ies vtuosi q̄to /

.g. iij.

«molt groça»

De arboze Summa

IRboz celestialis ^{groça}
 partes. videlicet i
 as/ramos/folia/floz
 radice. ¶ Radice
 tra pomū equ⁹ p̄scie
 sic de alijs metallis. I
 applicati ita: q̄ oia elē
 elatas. q̄ sūtunt dñō ^{mitjana}
 possit saluatōez gētū
 illaz ⁊ ad faciēdū de
 ligum⁹ edificia camer

de glosar

manuda

04 bis Santcliment, Francesc. *Summa de l'art d'aritmètica*. Barcelona : Pere Posa, 1482.
[ed. facsímil. Vic: Eumo, 1998]

cos text ±L15
línies 25 + 1 (signatura)
mesura 14 L15

*cos text entre D14 i H15; casa bastant bé amb L15
nombre de línies variable*

Al'altre banda de la vida hi ha el món dels animals i dels vegetals. Els animals són els que tenen vida i sensibilitat. Els vegetals són els que tenen vida però no sensibilitat. Els animals són els que tenen vida i sensibilitat. Els vegetals són els que tenen vida però no sensibilitat.

Si no hi ha cap altre animal que no sigui un animal, i si no hi ha cap altre vegetat que no sigui un vegetat, llavors els animals són els que tenen vida i sensibilitat, i els vegetals són els que tenen vida però no sensibilitat.

El món dels animals i dels vegetals és el món de la vida. Els animals són els que tenen vida i sensibilitat, i els vegetals són els que tenen vida però no sensibilitat.

Si no hi ha cap altre animal que no sigui un animal, i si no hi ha cap altre vegetat que no sigui un vegetat, llavors els animals són els que tenen vida i sensibilitat, i els vegetals són els que tenen vida però no sensibilitat.

E deu se scriure lo nombre trencat en tal
 manera: com si uolies scriure mitats ter/
 ços ho quarts ho dels altres. $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{2}{3}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{6}$
 $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{16}$
 E pertal que de aquest nombre trencat pu
 gam hauey uerdadera coneyença: yo de

«molt groça»

groça

Aquesta raó dant
blanc a la primera
q̄lla temens mè
ni inenyó. Es de *mitjana*
raons es necessa
perque no sta en

de glosar

manuda

- 14 Callís, Jaume. *Solempnissimi [sic] aureiq[ue] Tractatus ... Jacobi de Callicio videlicet de pace et treuga, et de sono emissio*. [Barcinone : Petrus Posa, 1518
CIII, vij, [1] f. : 2° ; 30 cm.
[Pau] [Sometent -- Història]
Mar. 43-4°.

cos títol ±H48

cos títol ±120

cos text 811

línies

mesura (+ 2 +) 811

33 L13 o H13

[2^r] (12 + 2 +12) L13 o H13

cos text: ±811, ±112, ±F12

vsat, barchisi, possant solat iure de/
terminari ymo oportet haberi recur
sus ad leges romanas z ad alia iura
comunia pro supplicatione iparū cō
stitutionum et pragmaticarum san
cionum z vsaticorum z determina
tione iporum dnborum fienda. Et
multi egregij iurispiti ac causaz pa

cōstitute seu consti. sub pacib⁹ z treu.

¶ Sexto que persone possint agere
pro pacibus z treugis violatis.

¶ Septimo cōtra quam personam
possit agi pro pacib⁹ z treugis violatis.

¶ Octavo corā quo agi debeat pro
pacibus z treugis violatis.

¶ Nono vbi seu in quo loco agi de

re. vt ecclesia romana circa principuz col. ij. igitur est imperio subiectus quia a. ordinatio ipa
toris esset nulla seu frustratoria vt in. l. fi. ff. de
iur. omnium iudi. ver. quod non est dicendum
vt. l. v. §. fi. ff. de capti. z post lumi. reuer. Et pie
sertim quia impator solum ordinat inter subdi
tos vt nota in dicta. l. prima. C. de summa tri. z
fi. ca. ¶ Quid igitur dicendū posset forsanz nō

speciem notis. ff. de pacti. z ita videtur sentire
inocen. in. c. q. sup. in glo. magna. circa finem ex
tra de voto z voti redemp. z Johā. an. in dicto
ca. per venerabilem qui si sunt le. z per hoc patz
responsio ad dicta argumenta. Et etiam est ex
peditum q. potest facere legem z constitutio
nē ex quo est princeps neminem recognoscens
argu⁹. §. sed quod principi. institui. de iure na

Fol. III

in parte sicut in
en.

er: facta de gre
hispani nō cō
erabilē d electi.
do vincentium
cti non existūt.
in totum de in
sine peccato pos
i possidere absq
i qua qñi ipsū
rali e gentium
ns autem gēnū
li. risti. de lib.
z iure anteq̄ im
monia imperiū
c cōstito. princi.
de iure natura
e gentiū vt pre
bellicosaz regna
z subiectionem
omodo libertatē
nem recupera
res de facili res
i vnus. s. q̄ si in
videtur sentire
ia. circa fines ex
hā. an. in dicto
le. z per hoc patz
Et etiam est ex
n z constitutio
n recognoscens
itu. de iure na
iceret si imp: no
li imperatori ac
x. z quomō hoc
rtho. z est casus
n dñs Raymū

endum occurrit
seu quomō de
ndinata z edita
tis retro princi
Jacobus cardos
s in casu nostro.
raliter infra ca
sonis q̄ bonis
s cathalonie co
ffinitionem seu
nqd in hoc bene
lo breuiter salua
dicitur in ea ge
dicat nihil ex du
redi. msti. z. l. in
pt. in. l. a procu

A iij

olem

«molt groça»

eiqz

Directorii

et Treuge

vtriusqz iuri ^{groça}

et equit? don

bi de Callic

mitjana

to z in parte idem iu
toto vt. l. que de tota
¶ Præterea in trāst
cis in germanos seu
senferunt vt nota. in.
z Johā. and. in nouel
z per consequens im
Et credo forte z non

de glosar

manuda

- 14b Callís, Jaume. *Solempnissimi [sic] aureiq[ue] Tractatus ... Jacobi de Callicio videlicet de pace et treuga, et de sono emissio.* [Barcinone : Petrus Posa, 1518
CIII, vij, [1] f. : 2° ; 30 cm.
[Pau] [Sometent -- Història]
Mar. 43-4°.

cos títol ±120
cos text 811
línies
mesura (+ 2 +) 811
33 L13 o H13

cos text: ±811, ±112, ±F12

De bono emilo. fol. 1.

Kraton pectus fuit emilo
et in Sarchon de C. alio
verus in bono et equo
emilo in compendit e in
sist. Sicut in. ad. an. 1.
signa hic f. d. m. 1. q. 1.
transare. 2. nodorum. 1. 1.
emilimant. 1. 1. 1.

E si alio
emilo. 1. 1. 1.

E si alio
emilo. 1. 1. 1.

De bono emilo. fol. 1.

Kraton pectus fuit emilo
et in Sarchon de C. alio
verus in bono et equo
emilo in compendit e in
sist. Sicut in. ad. an. 1.
signa hic f. d. m. 1. q. 1.
transare. 2. nodorum. 1. 1.
emilimant. 1. 1. 1.

E si alio
emilo. 1. 1. 1.

E si alio
emilo. 1. 1. 1.

De bono emilo. fol. 1.

Kraton pectus fuit emilo
et in Sarchon de C. alio
verus in bono et equo
emilo in compendit e in
sist. Sicut in. ad. an. 1.
signa hic f. d. m. 1. q. 1.
transare. 2. nodorum. 1. 1.
emilimant. 1. 1. 1.

E si alio
emilo. 1. 1. 1.

E si alio
emilo. 1. 1. 1.

z laborandū est igit circa scientiā iuris qm̄ res
est sanctissima que precio numerario non est ex
timanda nec dehonesta ut. l. j. §. cit. eni. ff.
de ex. cog. i. Igitur ego iacob⁹ callicio munim⁹
iuris perit⁹ ciuitatis viceñ. nūc residēs in augu⁹
sta z felici ciuitate Barchin. ad gloriā z hono⁹
rez toti⁹ curie celestis: z pro vtilitate totius
reipublice principatus cathalonie laborez meū

lij israel clamauerunt z sonum vocis emiserunt
cum audierūt a viro leuita habitatore mōtis
effraym libidinem fuisse ppetratam z mortem
inde fuisse secutā in cōcubinā seu uxorem ipius
viri leuite p hoīes de gabaa e de tribu bēiamin
in ciuitate gabaa ac ipi filij israel. Primo loco
relationem quomodo z qualiter z quo loco di
ctū maleficiū fuit per homines de Gabaa co

«molt groça»

Tractat⁹ pce
per me Jacot
vtriusq3 iuris *groça*
tem editi seu c
oleti Anno di

mitjana

randam qđ angustin
ego senex a puero nec
edoceri vt. xxiij. q. iij.
z laborandū est igit ci *de glosar*
est sanctissima que pre
timanda nec deshone
de eꝛ. cogni. Igitur eq
iurisdit⁹ ciuitatis v

manuda

- 15 Martines, Pere. *La Hystoria de la passió del nostre mestre e redemptor Jesuchrist, ab algunes deuotes contemplacions en cobles, seguint lo sagrat evangelista Sanct Johan ; [parlant per aquell Pere Martineç e p[er] los altres mossen Bernat Fenollar].*
[Barcelona] : nouament estamdada [sic] per mestre Pere Posa Cathala, XXVIII setembre 1518.
[64] f. : 4° ; 22 cm.
[Jesucrist -- Passió]
16-1-4

cos títol ±120

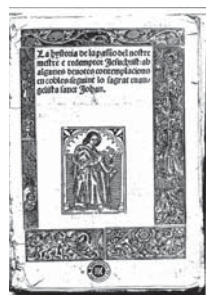
cos text 811

línies

mesura 22 811

23 112

cos text: ±811, ±112, ±F12

Ala molt illustre e deuotíssima senyo
ra Dona ysabel de Billena: digna
Abadessa del monestir de la sancta
Trinitat de Valencia.

A Bartineç.
 ue poblau: lo cel d
 nla terra: camí ta
 la gleſia: ornau de
 vitana: de dones t
 a bandera: de viu
 tancada: dins cal
 les obres: la regla
 a fertil: hon molt
 charitat: ſe cria y
 e virtuts: que tar

arant orna: ſpíl di
 alegria: de tota lo
 n la nau: de fort i
 timo: ab tanta pi
 dels ſet vicia: enci
 deuant: les pom
 mil trajo: del gra
 citau: les penſes
 unnes: e molt ſob
 a doctrina: del or

ue guardau: les v
 ins acaça: ab furi
 a ſtoia: tan digna
 onuerſau: humili
 a porpra: de tan r
 paſſau: la vida ta
 en requint vos: di
 qui huy: virtut g
 uerencia: de cam
 en vos obien: les
 uen lo diuinal au
 ctes redubten: les
 eſcriure: tement l
 iolt mes: qui ſo di
 gnozant: y ab forç
 n cobles: voler de
 s refugt: dels ſeli
 leſus: ſupplicy y r
 ma lengua: en tan
 quils ruſtichs: e
 rera: parlar de B

«molt groça»

La hystoria
 mestre e rede
 algunes deu ^{groça}
 en cobles: ſeg
 gelista ſanct

mitjana

Seran vostres toc
 Quen tot noſtre dir:
 Los mots quey metr
 Brans pedres y oye ^{de glosar}
 Lo pobre collar: nos e
 y ab vostres ſentenci
 Daran maior luſtre:
 Obriu donchs lo be:

manuda

